Naturvårdsenheten Se sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET IJUNGENS GAMMELSKOG

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Naturreservatet Ijungens gammelskog.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Naturreservatet Ijungens gammelskog
NVR-id:	21-2043747
Kommun:	Bollnäs
Lägesbeskrivning:	15 km nordost från Bollnäs. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6813283 E: 588037
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen, samt brytpunktskarta (bilaga 5).
Fastigheter:	Del av Höle 6:30
Markägare:	Privat
Areal (från VIC Natur):	Total areal 22,8 ha Landareal 21,9 ha Produktiv skogsmark 21,1 ha Därav naturskog* 14,6 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Natura 2000-område:	Nej
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. De värdefulla livsmiljöerna naturskogsartad äldre barrblandskog och gransumpskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i skogslandskapet norr om Limes Norrlandicus ska ha gynnsamt tillstånd*. Strukturer som död ved och gamla träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Naturvårdsinriktad skötsel med syfte att gynna löv kan genomföras i de delar av reservatet som idag utgörs av ungskog.
- Skogen i naturreservatet lämnas i övrigt till fri utveckling.

Skäl för beslutet

De främsta naturvärdena i området, och de som ligger till grund för bildandet av naturreservatet, är värdena knutna till den äldre barrblandskogen som har få spår av sentida skogsbruk. Det är högproduktiv mark med träd som är upp emot 30 meter höga och skogen är till stora delar flerskiktad. Förutom äldre tall och gran finns bland annat inslag av grova, gamla björkar och aspar. Död stående och liggande ved förekommer i olika nedbrytningsstadier. Inom området finns också en flerskiktad och delvis källpåverkad gransumpskog med inslag av äldre tallar upp emot 130-150 år.

Flera signalarter är funna som visar på naturskogsartade kvaliteter, så som ullticka, tallticka, granticka, rosenticka, stjärntagging, gränsticka, vedtrappmossa och garnlav. Dessa är upptagna på rödlistan som nära hotade (NT). De är alla beroende av gammal död ved eller levande äldre gran eller tall och trivs i kontinuitetsskogar. Området är bitvis också örtrikt med förekomst av bland annat knärot (NT), blåsippa, torta och jungfru marie nycklar. Flera hackspettsarter är observerade i området och de behöver områden som detta med äldre träd och död ved för att trivas.

De största hoten mot de värdefulla naturmiljöerna och den biologiska mångfalden i området är skogsbruk och exploatering.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B5 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte heller hinder för förvaltaren av naturreservatet att avverka eller beskära träd som utgör uppenbar fara för liv, hälsa eller värdefull egendom i föreskriftsområde 1, se karta i bilaga 3. Den döda veden från sådana träd lämnas i första hand inom naturreservatet. Om det inte är möjligt eller om den utgör en olägenhet får de fraktas bort.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av de vägar som finns i reservatet inom befintligt vägområde. För trädsäkring inom befintligt vägområde gäller att fältbesök ska ske innan trädsäkring utförs. Vid fältbesöket ska länsstyrelsen och vägsamfälligheten/ väghållaren delta. Länsstyrelsen får vid fältbesöket bestämma vilka träd som ska lämnas som död ved i naturreservatet. Fältbesök behövs inte för avverkning av enstaka farliga träd/ träd som lutar eller har fallit över vägen inom det befintliga vägområdet.

Föreskrifterna utgör inte heller hinder för användning och underhåll av befintliga brunnar och vattenledningar inom naturreservatet, se föreskriftskarta i bilaga 3.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,

3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,

5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,

6. bedriva mineralutvinning,

7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

8. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik,

9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,

11. upplåta mark för organiserade tävlingar till annan än den som har Länsstyrelsens tillstånd till sådan tävling,

12. upplåta mark för militära övningar,

Föreskriften 1 ovan utgör inte hinder för röjning av befintliga siktgator som behövs för den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskriften 8 ovan utgör inte hinder för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras.

Föreskriften 9 ovan utgör inte hinder för sådana skyltar som behövs i samband med den jakt och det fiske som är tillåtet i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.

3. Genomförande av återkommande skötselåtgärder, så som röjning/ gallring av yngre gran och tall för att gynna lövträd i ett område med yngre skog (föreskriftsområde 2), se karta i bilaga 3.

4. Död ved lämnas i reservatet i samband med avverkning för trädsäkring av väg och stugtomt.

5. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik,

2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med,

3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,

4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,

5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,

6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,

8. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,

9. använda området för militära övningar.

Föreskriften 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter vintertid på fruset och väl snötäckt underlag.

Föreskriften 4 ovan gäller med undantag för plockning för eget behov av sådana bär, matsvampar och växter som inte är rödlistade.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 5 och 6 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 8

Andra föreskrifter som gäller för området

Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligt kan komma att ändra naturmiljön krävs med tillsynsmyndigheten, även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter.

Ärendets beredning

Arbetet med att bilda naturreservat av området initierades av markägaren själv i november 2014 genom att länsstyrelsen fick in en intresseanmälan genom kometprogrammet (kompletterande metoder för skydd av värdefull skog). Därefter inventerade länsstyrelsen området och det visade sig ha höga naturvärden så det prioriterades för naturreservatsbildning. I april 2015 föreslog Länsstyrelsen därför området som naturreservat till Naturvårdsverket, som godkände det för naturreservatsbildning i maj samma år. Området värderades sedan på hösten 2015 av N.A. Stefansson AB på länsstyrelsens uppdrag. Förhandlingen med markägaren utfördes därefter av konsultfirman NAI Svefa AB och överenskommelse om intrångsersättning tecknades i november 2016.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 20 juni 2016. Följande synpunkter inkom:

- Bollnäs kommun är positiva till bildandet av naturreservatet och tillstyrker förslaget till beslut och skötselplan.
- SGU har inga synpunkter
- Yngve Norgren, delägare i Rengsjö Norra vägsamfällighetsförening, anser att vägområdet inte ska ingå i naturreservatet.
- Kjell Westin, ägare av Höle 7:30, anser att de höga träden vid tomtgränsen ska tas ner för att de utgör en säkerhetsrisk för dem och för stugan. Kjell anser att en opartisk fackman tas ut och göra en bedömning.

- Rengsjö Norra samfällighetsförening anser att vägområdet inte ska ingå i naturreservatet och föreningen vill redan i höst avverka samtliga träd i vägområdet så att man kan hålla vägområdet rent genom buskröjning framöver. Det står döda träd på lut i gränslandet mellan vägområdet och reservatet som kommer ramla omkull inom kort.

Länsstyrelsen har varit i kontakt med Yngve Norgren och ordföranden i Rengsjö Norra samfällighetsförening och informerat om att vägen kommer att vara med i naturreservatet men att det i föreskrifterna framgår att normalt underhåll inom det befintliga vägområdet (normalt 2 meter bakom dikessläntens krön) är undantaget föreskrifterna. Det vill säga; träden i vägområdet får avverkas. Länsstyrelsen vill dock att en del av träden lämnas som död ved. Därför finns ett krav på fältbesök i föreskrifterna. Det genomfördes med samfälligheten den 18 okt 2016 där trädsäkringen av vägen planerades.

Länsstyrelsen har även varit i kontakt med Kjell Westin och meddelat att länsstyrelsen kommer att ta ut en expert/ arborist för att bedöma säkerhetsrisken och avverka de träd som utgör en fara. Det finns inskrivet som ett undantag till föreskrifterna och området markeras i föreskriftskartan i bilaga 3.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Naturreservatet ligger på norra sidan sjön Ijungen, norr om Rengsjö i Bollnäs kommun. Det är ett skogsområde i Sunnanhedsbergets och Högåsens svaga sydostsluttning ner mot sjön. Större delen av området ligger ovanför högsta kustlinjen på osvallad morän. Berggrunden består främst av glimmerrika sedimentära bergarter. Skogen har anmärkningsvärt hög bonitet med träd upp emot 30 meter höga. Den består främst av gran, tall och björk i åldrarna runt 120-130 år, men med inslag av äldre tallöverståndare upp emot 130-150 år, några kan vara ännu äldre. Det finns också bland annat asp (en del grövre), rönn, klibbal, sälg och en i området. Den äldre, flerskiktade barrblandskogen utgörs till stora delar av registrerade nyckelbiotoper och objekt med naturvärde (av Skogsstyrelsen). Död stående och liggande ved förekommer i olika nedbrytningsstadier. I den norra delen av området finns också en flerskiktad och delvis källpåverkad gransumpskog med inslag av äldre tallar upp emot 130-140 år.

Markskiktet domineras av blåbärsris på frisk mark, men har på flera platser också inslag av örter. Den nuvarande skogen har troligen uppkommit efter brand även om det enbart syns enstaka brandspår. Den har sannolikt även använts till skogsbete tidigare då det finns fäbodar i närheten och skogen är relativt öppen och örtrik. Delar av området har gallrats något, men har generellt få spår av sentida skogsbruk. De yngre bestånden som ingår i reservatet kommer på sikt att utveckla naturvärden.

Flera signalarter är funna som visar på naturskogsartade kvaliteter så som ullticka, tallticka, granticka, rosenticka, stjärntagging, gränsticka, vedtrappmossa och garnlav. Dessa är upptagna på rödlistan som nära hotade (NT). De är alla beroende av gammal död ved eller levande äldre gran eller tall och trivs i kontinuitetsskogar. Området är bitvis också örtrikt med förekomst av bland annat knärot (NT), blåsippa, torta och jungfru marie nycklar. Flera

hackspettsarter är observerade i området och de behöver områden som detta med äldre träd och död ved för att trivas.
Området används i liten utsträckning av friluftslivet men är intressant för närboende och för jakt. Det finns ett par jaktpass inom reservatet.

Området ligger inom den sammansatta trakten Skogar SV Hudiksvall som i ”Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län” är en utpekad värdetrakt för barrblandskog, lövskog och fuktig lövskog.

Sjön Ijungen och omgivande strandskog ingår i länets naturvårdsprogram som ett intressant fiskevatten.

Bedömning

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt- och djurliv” och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Enligt kommunens kommunomfattande översiktsplan (antagen december 2015), ingår naturreservatet i ett område som är angivet som restriktionsområde för vindkraft. Ingen annan markanvändning specificeras för området. Om områdets naturvärden hade varit kända i översiktsplanearbetet hade området sannolikt varit utpekat som område för naturvård, i likhet med många andra områden av samma karaktär. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är

nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Per Bill. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschefen Ann Gudéhn, juristen Caroline Näslund, biologen Pernilla Hansson, biologen Jonas Lundin och biologen Sofia Engberg, varav den sistnämnda har varit föredragande.

Per Bill

Sofia Engberg

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta
4. Skötselplan
5. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2017-01-11

Dnr 511-7621-2014
83-217

Bilaga 1

Naturreservatet Ijungens gammelskog
Beslutskarta

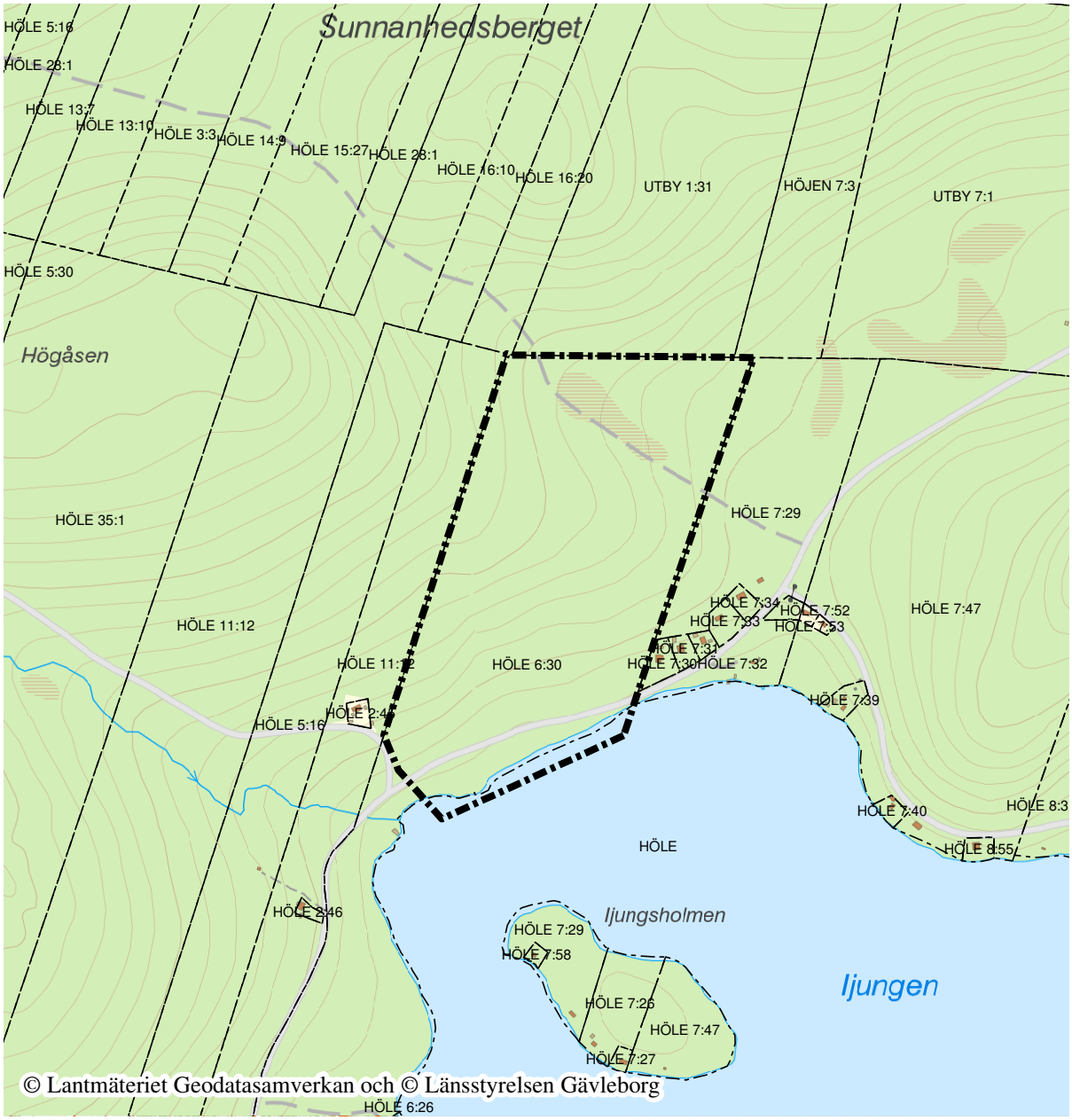

Bakgrundskarta: Topografiska webkartan

Centrumkoordinater N: 6813283 E: 588037

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Naturreservat Ijungens gammelskog
Gränsen är inmätt i fält

Gräns för naturreservatet

Fastighetsgränser

N

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2017-01-11

Dnr 511-7621-2014
83-217

Bilaga 2

Naturreservatet Ijungens gammelskog
Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater N: 6813283 E: 588037

Skala 1:100 000

Naturreservatet Ijungens gammelskog

N

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och
© Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2017-01-11

Dnr 511-7621-2014
83-217

Bilaga 3

Naturreservatet Ijungens gammelskog
Föreskriftskarta

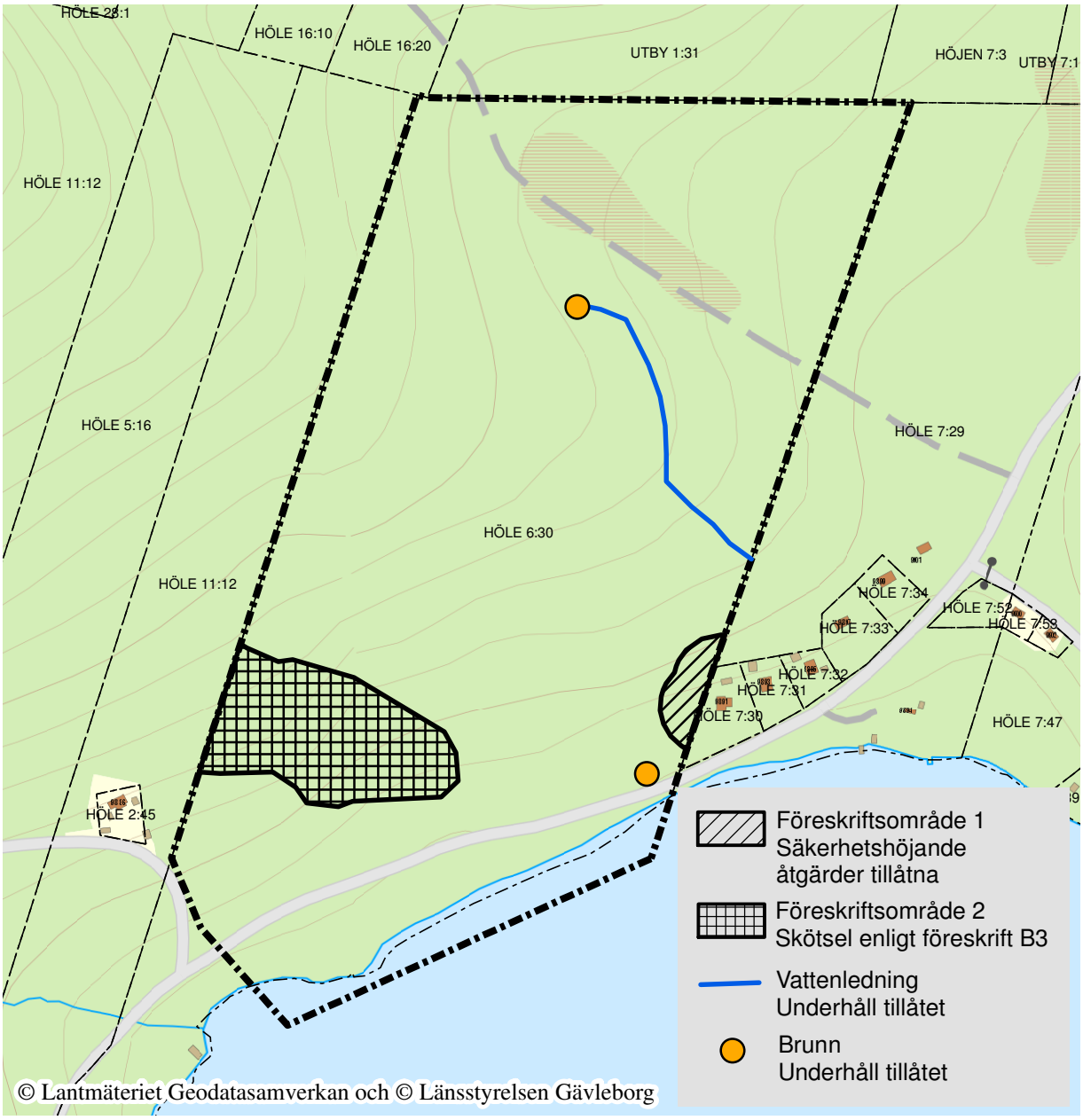

Bakgrundskarta: Topografiska webkartan

Föreskriftskarta för Naturreservatet
Ijungens gammelskog
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater N: 6813283 E: 588037

Skala 1:5000

0 25 50 100 150 200 250 Meter

Gräns för naturreservatet

Fastighetsgränser

N

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	gavleborg@lansstyrelsen.se

Naturvårdsenheten

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET IJUNGENS GAMMELSKOG

BESKRIVNINGSDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Ijungens gammelskog
NVR-id	21-2043747
Län	Gävleborg
Kommun	Bollnäs
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 22,8 ha Därav landareal 21,9 ha Produktiv skogsmark 21,1 ha Naturskog* 14,6 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper enligt Natura 2000: (Från NNK)	9010 taiga 7 ha (inkl. 0,7 ha 9006 - taigasumpskog) 9830 obest näringsrik granskog/taiga 8,3 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 0,6 ha Granskog 8,6 ha Barrblandskog 0,6 ha Barrsumpskog 0,3 ha Lövblandad barrskog 9,5 ha Triviallövskog 0,8 ha Lövsumpskog 0,2 ha Ungskog inkl hyggen 0,6 ha

	Sumpskogsimpediment 0,3 ha Övriga impediment 0,6 ha Sjöar och vattendrag 1,0 ha
Prioriterade bevarandevärden: Naturtyper Strukturer Arter (Rödlistestatus enligt 2015 års rödlista)	 Naturskogsartad barrblandskog Gamla träd, grova träd, stående och liggande död ved. <u>Fåglar</u> Mindre hackspett - *Dendrocopos minor* NT Spillkråka - *Dryocopus martius* NT Större hackspett - *Dendrocopos major* Tretåig hackspett - *Picoides tridactylus* NT Gråspett - *Picus canus* <u>Insekter</u> Bronshjon - *Callidium coriaceum* Vågbandad barkbock - *Semanotus undatus* <u>Kärlväxter</u> Knärot - *Goodyera repens* NT Blåsippa - *Hepatica nobilis* Torta - *Lactuta alpina* Jungfru marie nycklar - *Dactylorhiza maculata* Ormbär - *Paris quadrifolia* <u>Svampar</u> Tallticka - *Phellinus pini* NT Granticka - *Phellinus chrysoloma* NT Ullticka - *Phellinus ferrugineofuscus* NT Vedticka - *Phellinus viticola* Gränsticka - *Phellinus nigrolimitatus* NT Rosenticka - *Formitopsis rosea* NT Trådticka - *Climacocystis borealis* Stjärntagging - *Asterodon ferruginosus* NT <u>Lavar</u> Garnlav - *Alectoria sarmentosa* NT Kattfotslav - *Felipes leucopellaeus* Liten spiklav - *Calicium parvum*

	Mossor Grön sköldmossa - *Buxbaumia viridis* Mörk husmossa - *Hylocomiastrum umbratum* Vedtrappmossa - *Anastrophyllum hellerianum* NT Vågig sidenmossa - *Plagiothecium undulatum* Skogshakmossa - *Rhytidiadelphus subpinnatus*
Bebyggelse och anläggningar	Väg genom området. Brunn och vattenledning i skogen. Två jaktpass.

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Den nuvarande skogen har troligen uppkommit efter brand även om det enbart syns enstaka brandspår. Den har sannolikt även använts till skogsbete tidigare då det finns fäbodar i närheten och skogen är relativt öppen och örtrik. Delar av området har gallrats något och det finns bitar med ungskog, men skogen har generellt få spår av sentida skogsbruk.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Skogen i reservatet har anmärkningsvärt hög bonitet med träd upp emot 30 meter höga. Den består främst av gran, tall och björk i åldrarna runt 120-130 år, men med inslag av äldre tallöverståndare upp emot 130-150 år, några kan vara ännu äldre. Det finns också bland annat asp (en del grövre), rönn, klibbal, sälg och en i området. Den äldre, flerskiktade barrblandskogen utgörs till stora delar av registrerade nyckelbiotoper och objekt med naturvärde (av Skogsstyrelsen). Död stående och liggande ved förekommer i olika nedbrytningsstadier. I den norra delen av området finns också en flerskiktad och delvis källpåverkad gransumpskog med inslag av äldre tallar upp emot 130-140 år. Markskiktet i reservatet domineras av blåbärsris på frisk mark, men har på flera platser också inslag av örter.

Flera signalarter är funna som visar på naturskogsartade kvaliteter så som ullticka, tallticka, granticka, rosenticka, stjärntagging, gränsticka, vedtrappmossa och garnlav. Dessa är upptagna på rödlistan som nära hotade (NT). De är alla beroende av gammal död ved eller levande äldre gran eller tall

och trivs i kontinuitetsskogar. Området är bitvis också örtrikt med förekomst av bland annat knärot (NT), blåsippa, torta och jungfru marie nycklar. Flera hackspettsarter är observerade i området och de behöver områden med äldre träd och död ved för att trivas, vilket finns här.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden
Det finns inga registrerade forn- eller kulturhistoriska lämningar i naturreservatet.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden
Inga kända geovetenskapliga bevarandevärden finns i området. Större delen av området ligger ovanför högsta kustlinjen på osvallad morän. Berggrunden består främst av glimmerrika sedimentära bergarter.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv
Området är av litet intresse för friluftslivet, men är intressant för närboende och för jakt. Det finns ett par jaktpass inom reservatet.

1.4 Källförteckning

Artdatabanken, 2015, Rödlistade arter i Sverige 2015.

Länsstyrelsen 2014-2015, Inventeringsrapport för Ijungens gammelskog.

Länsstyrelsen Gävleborg, 1997, Värdefull natur i Gävleborg – naturvårdsprogram. Rapport 1997:12.

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder
Naturreservatet är indelat i tre skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:
1: Naturskogsartad äldre barrblandskog och gransumpskog med i huvudsak fri utveckling
2: Ungskog med möjlig lövgynnande skötsel
3: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Naturskogsartad äldre barrblandskog och gransumpskog med i huvudsak fri utveckling, ca 20 ha

Beskrivning

Skogen består främst av gran, tall och björk i åldrarna runt 120-130 år, med äldre tallöverståndare upp emot omkring130-150 år. Det finns också bland annat asp (en del grövre), rönn, klibbal, sälg och en i området. Död stående och liggande ved förekommer i olika nedbrytningsstadier. I den norra delen av området finns också en flerskiktad och delvis källpåverkad gransumpskog med inslag av äldre tallar upp emot 130-140 år. Ett äldre, gallrat och relativt enskiktat område med tallar ingår, liksom ett område med ungskog med några överståndare.

Bevarandemål

Skogen är naturskogsartad, olikåldrig och innehåller strukturer som gamla träd, grova träd, döda stående och liggande träd. I skogen finns förutsättningar för typiska naturskogsarter. Skogen utvecklas fritt genom naturlig dynamik och naturliga processer. Arealen taiga (9010) och arealen obestämd taiga/ näringsrik granskog (9830) är totalt minst 15,3 ha och bör på lång sikt öka till ca 20 ha (hela skötselområdet).

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder är för närvarande planerade i området.

Skötselplanens skötselområde 2: Ungskog med möjlig lövgynnande skötsel, 1,6 ha

Beskrivning

Ungskog med i huvudsak björk. Inslag av rönn, gran och tall.

Bevarandemål

Om röjning/ gallring av yngre tall och gran utförs kommer området att bibehålla en hög andel lövträd. Då domineras skogen av björk, men även andra lövträdsarter och ett visst inslag av gran och tall. På sikt finns gott om strukturer som grova träd, gamla lövträd och död lövved. Området bidrar till förutsättningar att hysa arter knutna till lövskog.

Om inga åtgärder utförs kan området ingå i skötselområde 1 med fri utveckling. Området kommer då att utveckla höga naturvärden med tiden och bli en barrblandskog. På lång sikt finns gott om strukturer som grova träd, gamla träd och död ved.

Skötselåtgärder:
Röjning/ gallring av yngre tall och gran är möjlig för att gynna lövträd. Fällda träd lämnas. Om ingen röjning/ gallring görs lämnas området till fri utveckling och då behövs inga skötselåtgärder.

Skötselplanens skötselområde 3: Information och friluftsliv

Beskrivning
Området används i liten omfattning av friluftslivet. Det används främst av de närboende och för jakt, vilket jaktpassen i reservatet visar.

Bevarandemål:
- Naturreservatets gräns ska vara tydligt markerad
- En väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturreservatet ska finnas.
- Information ska finnas om naturreservatet på länsstyrelsens hemsida

Skötselåtgärder:
Markering och underhåll av områdets gräns. Framtagande, uppsättning och underhåll av informationsskylt. Information tas fram till hemsidan och ajourhålls.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder
Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:
- Eventuell röjning/ gallring i skötselområde 2
- Naturreservatets gräns och informationsskylt
- Information om reservatet på länsstyrelsens hemsida

3.2 Uppföljning av bevarandemål
Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen specificeras i dokumentet ”Uppföljningsplan för naturreservatet Ijungens gammelskog” vilket fastställs i samband med naturreservatets bildadande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012”.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Prioritering	Finansiering
Röjning/ gallring av yngre tall och gran	Vid behov	Skötselområde 2	Engångsåtgärd/ återkommande	3	Skötselanslag
Uppmärkning och underhåll av reservatets gräns	Initialt och därefter var 6:e år	Reservatets yttergräns	Återkommande	1	Skötselanslag
Ta fram, sätta upp och underhålla informations-skylt	Initialt och därefter vid behov	Förslagsvis vid vägen nära sjön (se karta på s. 8)	Återkommande	1	Skötselanslag
Tillhandahålla information om reservatet på länsstyrelsens hemsida	Initialt och därefter vid behov	Länsstyrelsens hemsida	Återkommande	2	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.

Naturreservatet Ijungens gammelskog
Skötselkarta

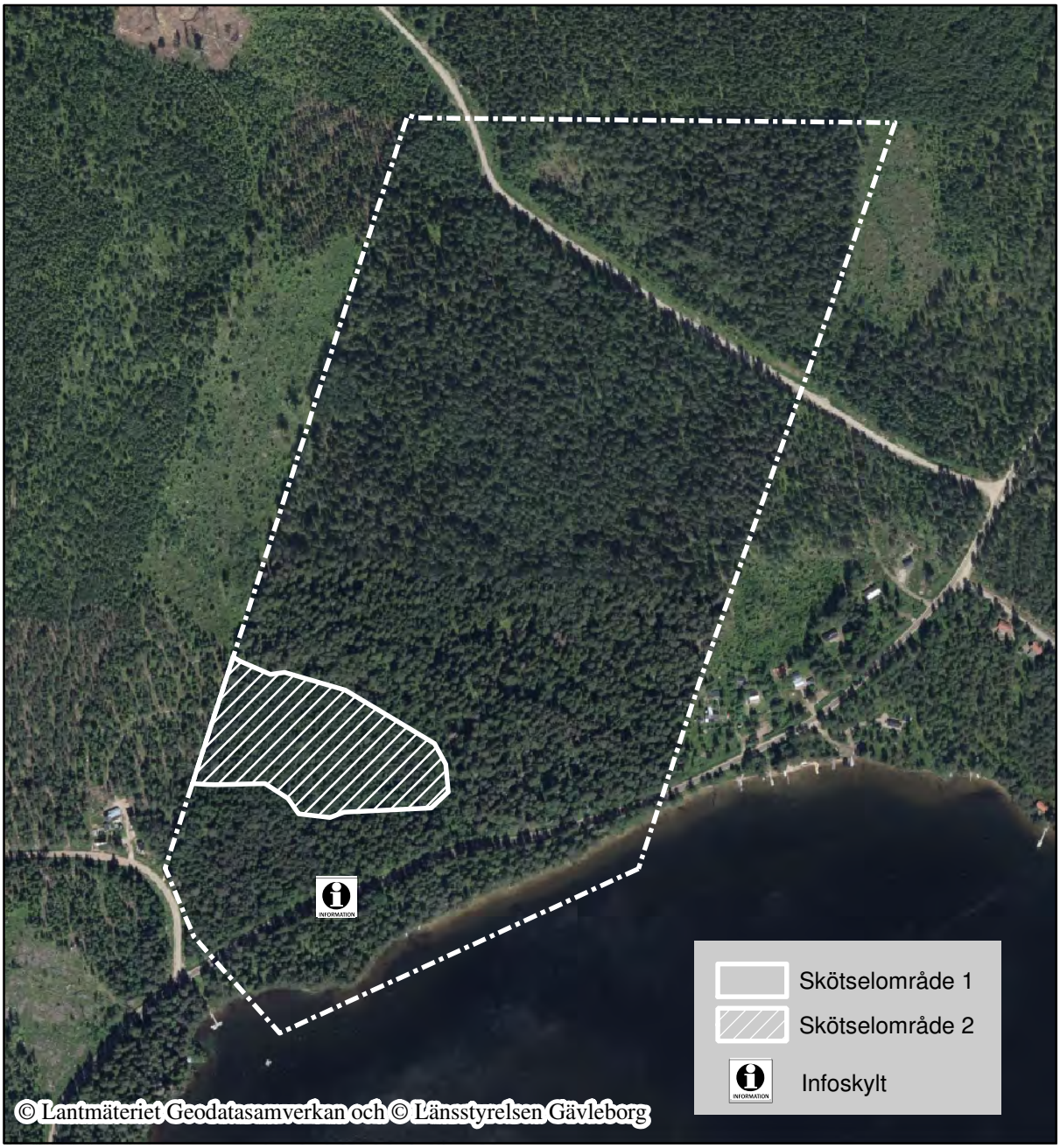

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:5000

0 25 50 100 150 200 250 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Naturreservatet
Ijungens gammelskog
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater N: 6813283 E: 588037

N

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

LANTMÄTERIET

A4S

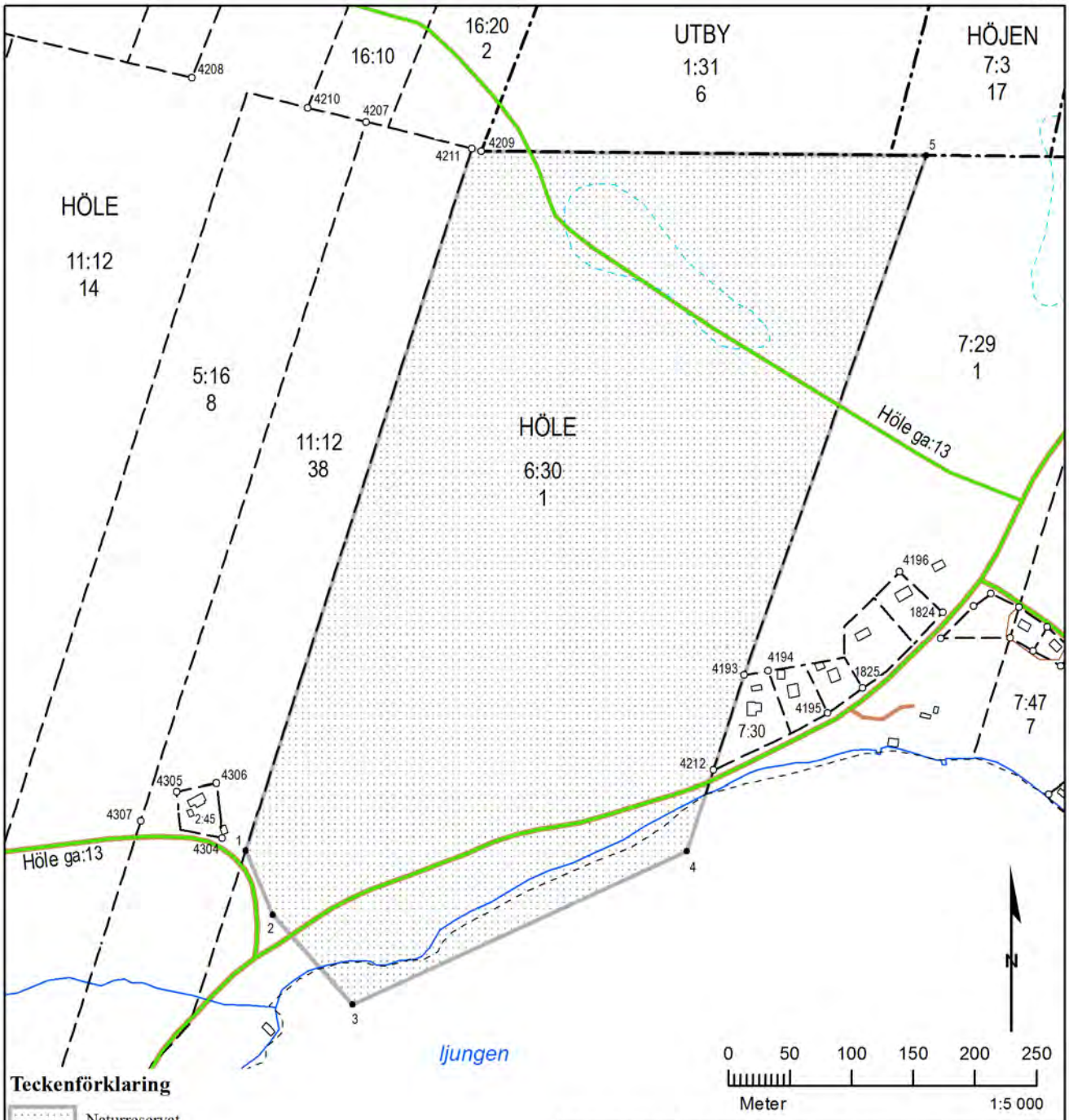

Teckenförklaring

- Naturreservat
- Gränspunkt
- Bestämmelsegränspunkt
- Fastighetsgräns
- Traktgräns
- Tätning outrett
- 1:2 3, 1:2 Fastighetsbeteckning
- GA
- Sämre bilväg
- Bilväg
- Sankmark
- Bäck/Dike/Strandlinje

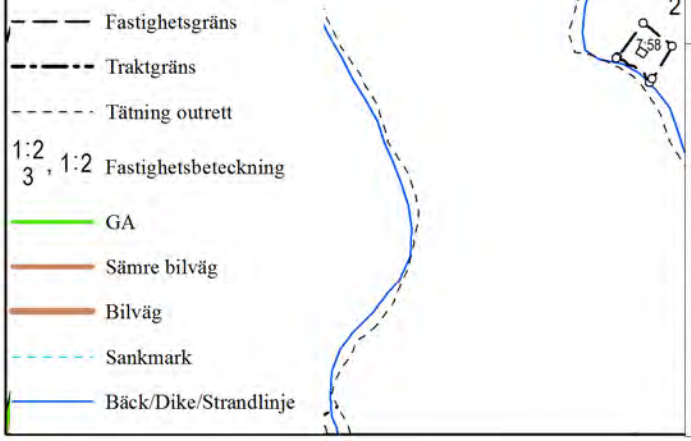

Teknisk beskrivning (se aktbilaga TBE1)

Kartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
Koordinatsystem: SWEREF 99 TM
Framställd genom: Nymätning och kopiering från registerkarta
Mätmetod: Satellitmätning NRTK-tjänst

Karta

2015-12-10

Aktbilaga KA
Ärendenummer: X15513
Orig.format: A4S

Höle naturreservat

Kommun: Bollnäs
Län: Gävleborg

Christina Norrström
Ingenjör

Teknisk beskrivning

2015-12-10

Ärendenummer
X15513

Ingenjör
Christina Norrström

Ärende	Höle naturreservat	
	Kommun: Bollnäs	Län: Gävleborg

Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Koordinatkvalitet	0,05-0,15 m

Punktnummer	Norr(N)	Öst(E)	Markering
Bestämmelsegränspunkter			
1	6813034.63	587779.31	Träpåle
2	6812982.70	587801.01	Rör i mark
3	6812909.81	587865.80	Omarkerad punkt
4	6813034.19	588137.16	Omarkerad punkt
5	6813598.01	588331.20	Träpåle
Gränspunkter			
1824	6813227.58	588344.92	Rör i mark
1825	6813166.00	588279.82	Rör i mark
4193	6813176.84	588183.79	Rör i mark
4194	6813180.23	588202.87	Rör i mark
4195	6813145.98	588251.22	Rör i mark
4196	6813260.65	588309.85	Rör i mark
4207	6813625.32	587877.02	Råsten
4208	6813661.04	587735.40	Råsten
4209	6813601.64	587970.22	Råsten
4210	6813636.67	587829.56	Råsten
4211	6813603.61	587962.78	Råsten
4212	6813099.63	588158.55	Rör i mark

Punktnummer	Norr(N)	Öst(E)	Markering
4304	6813044.94	587760.26	Rör i mark
4305	6813082.24	587723.44	Rör i mark
4306	6813089.05	587755.64	Rör i sten
4307	6813058.68	587694.07	Råsten

Framställd genom Nymätning och kopiering från registerkarta

Mätmetod Satellitmätning NRTK-tjänst

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).